

РЕШЕНИЕ

№ 1406

гр. София, 13.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, VII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 12.12.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Мария Ситнилка

ЧЛЕНОВЕ: Георги Терзиев

Пенка Велинова

при участието на секретаря Лилия Благоева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **10407** по описа за **2025** година докладвано от съдия Мария Ситнилка, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208-228 от Административнопроцесуалният кодекс (АПК), вр. чл. 72 ал.4 от Закона за министерството на вътрешните работи (ЗМВР).

Образувано е по касационната жалба от полицейски орган при 04 Районно управление на Столична дирекция на вътрешните работи (04 РУ-СДВР), чрез процесуален представител юрк. Г., срещу решение № 1046/19.03.2025 г., постановено по н.а.х.д. № 9050/2024 г., по описа на Софийски районен съд (СРС). Наведени са доводи за неправилност на решението на Софийския районен съд, като постановено при нарушение на материалния закон, допуснато съществено нарушение на процесуалните правила и неправилно тълкуване на събраните и надлежно приобщени към делото доказателства. Оспорва се решаващия извод на Софийския районен съд за нарушаване на правото на защита на задържания Я. В. В., доколкото в заповедта за задържане липсва посочване на фактическите и правни основания за издаването ѝ. В тази насока се изтъква, че задържаният е бил наясно с причините за задържането си, тъй като в депозираната от него жалба подробно са описани фактите, при които се е осъществило задържането му. Като неправилен се изтъква мотивът на Софийския районен съд, че Я. В. не имал достъп до изготвената от полицейския орган докладна записка. Същата е неизменна част от образуваното досъдебно производство №1107/25.05.2024 г. за престъпление по чл. 131, ал. 2, т. 4 от НК (причиняване на телесна повреда на полицейски орган при изпълнение на служебните му задължения). Поддържа се тезата, че преценката за осъществяване на задържане е въпрос на оперативна самостоятелност на органа, която се взема след обсъждане на фактическите

обстоятелства по конкретния случай, законосъобразността и целесъобразността на принудителната мярка. Не на последно място се посочва, че за налагането на мярката „задържане под стража за 24 часа“ по чл. 72 от ЗМВР е необходимо единствено да са налице данни за извършено престъпление или нарушаване на обществения ред, като тези данни и това нарушение на обществения ред не следва да са достатъчни за образуване и/или водене на досъдебно производство, поради което прекратяването на последното и непривличането на лицето за обвиняем не води след себе си незаконосъобразност на обжалваната заповед. По тези съображения моли за отмяна на обжалваното решение и постановяване на ново по съществото на правния спор с потвърждаване на заповедта за задържане. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на заявеното адвокатско възнаграждение.

Ответникът Я. В. В., чрез пълномощник адв. К., оспорва касационната жалба и моли за отхвърлянето ѝ. Отрича на Я. В. да му е предоставяна докладна записка или каквито и да било други материали свързани с наказателното производство. Изтъква, че като основание за задържането в оспорената заповед е посочено престъпление по чл. 354а от НК (притежание на наркотични вещества), за което няма твърдения и каквито и да е доказателства представени по делото. Като притеснителна се изтъква застъпената от процесуалния представител на касатора в касационната жалба теза, че преценката за 24 часово задържане е въпрос на оперативна самостоятелност на органа. Намира, че развиването на подобна теза показва възможност за тенденция и системно нарушаване на основни права на човека. Изтъква, че допуснатите от административния орган нарушения правилно са изведени в обжалваното решение, което същевременно служи и като средство за установяване върховенство на правото и възпиране на административния произвол.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София - град, VII-ми касационен състав като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните и в рамките на касационната проверка, извършена съгласно чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК от надлежна страна, поради което е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съобразно чл. 218 от АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни оплаквания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон.

Решението на Софийския районен съд е валидно и допустимо.

Предмет на производството пред Софийския районен съд е заповед за задържане на лице рег. № 2283з-584/ 25.05.2024 г., издадена от П. И. К. - старши полицаи при 04 РУ-СДВР, с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е задържан Я. В. В. за срок до 24 часа., в помещение за временно задържане на 04 РУ-СДВР. Като фактическо основание за издаването ѝ е посочено: „във връзка с чл. 354а от НК - притежание на наркотични вещества“.

По образуваното ДП № 1107/25.05.2024г. по описа на 04-СДВР няма данни за привлечени в качеството на обвиняеми лица.

От правна страна Софийският районен съд е приел, че оспорената заповед е издадена в нарушение на административно производствените правила и материалния закон, страда от съществени пороци, които са довели до нарушаване на правото на защита на лицето, поради

което следва да бъде отменена. Изложил е доводи, че от съдържанието на заповедта не става ясно какво е основаниято за задържане, доколкото словесната формулировка категорично не изпълва целите на закона за това от съдържанието на заповедта да се установява категорично защо едно лице е задържано. Посочил е, че липсата на описание на относими към случая конкретни факти засягат правото на защита на оспорващия, който следва да знае за кои свои действия и/или бездействия бива задържан от полицейските органи и съответно да организира своята защита чрез оборване на тези обстоятелства, като неспазването на тези процесуални изисквания е самостоятелно основание за отмяна на заповедта. Приел е, че със задържането е нарушен принципът на съразмерност, приложим в административното производство.

Решението е ПРАВИЛНО.

Съгласно чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България всеки има право на лична свобода и неприкосновеност. Разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от КРБ предвижда, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно чл. 30, ал. 3, изр. първо от КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат граждани, за което незабавно се уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебна власт се произнася по неговата законосъобразност (чл. 30, ал. 3, изр. 2 от КРБ).

В съответствие с чл. 5, § 1, изр. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31.07.1992 г. (ДВ бр. 66/1992 г., в сила за РБ от 07.09.1992 г.) всеки има право на свобода и сигурност. В юриспруденцията на ЕСПЧ са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по чл. 5, § 1, изр. 2, б. „а“ - б. „г“ ЕКПЧ чието тълкуване трябва да е задължително стриктно, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими. Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в Конвенцията. Вторият е законност на лишаването от свобода по националния закон, както от процесуална, така и от материално правна страна. За целта чл. 5, § 2 -§ 5 от ЕКПЧ гарантира сбор от материалноправна страна, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаването от свобода. Т. е правото по чл. 5, § 2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко едно лишаване от свобода на всеки един етап.

Разпореденото задържане с оспорената заповед – предмет на производството пред Софийския районен съд не покрива стандарта за законност и за произволност, като основополагащи общи принципи при ограничаване на правото на свобода и сигурност.

Като правно основание за издаване на заповедта за задържане е посочена нормата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Визираната разпоредба, регламентира правомощието на полицейските органи да задържат за срок не по-дълъг от 24 часа, лице за което има данни, че е извършило престъпление. Съгласно чл. 74, ал. 2 от ЗМВР в заповедта за задържане задължително се посочват основанията за задържане, а съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК административният акт следва да съдържа правните и фактически основания за издаването му. В оспорената заповед не е налице описание на фактическата обстановка, а само лаконично е посочено „във връзка с чл. 354а от НК – притежание на наркотични вещества“. Административният орган не е посочил осъществилите се факти, които са обосנוвали необходимостта от прилагането на принудителната административна мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, което е нарушение на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и основание за отмяна по чл. 146, т. 3 от АПК. Мотивите, които следва да изложи административният орган трябва задължително да са съобразени с естеството на административния акт и по ясен и

недвусмислен начин да излагат съображенията на компетентния административен орган, който е издал акта, така че да дадат реалната възможност на лицето, чиито права са засегнати от акта да се запознае с основанията за издаване на административния акт, а на компетентния съд да се даде възможност по този начин да упражни своя контрол. Посочването на текст от особената част на Наказателния кодекс не отговаря на редица релевантни въпроси - кога и по какъв повод е извършено евентуалното престъпление по цитирания текст и какви са фактите, установяващи съставомерността му, за да извърши съда служебно дължимата преценка за наличие на данни за извършено престъпление от задържаното лице, като материалноправно основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за законността на задържането. Константна е съдебната практика, че излагането на несъответни и ирелевантни мотиви като фактическо основание за издаването на административния акт следва да бъде приравнено на липса на изискуемите от закона мотиви за обосноваване наличието на материалноправни предпоставки за упражняване на предоставената от закона компетентност и съответно води до нарушаване на императивното изискване за съдържание на акта по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК.

За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването ѝ в приложената от полицейския орган хипотеза. Не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите правни норми, респ. посочване на текст от Наказателния кодекс, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействие на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането. Както трайно ЕСПЧ приема, при липсата на конкретна фактическа обстановка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В случая, в заповедта липсват обективирани каквито и да било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни обективни данни, сочещи че лицето, спрямо което е постановено задържането по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, е извършило действия в нарушение на установения ред, които могат да се квалифицират като нарушение.

Не на последно място, следва да се отбележи, че задържането за срок до 24 часа по чл. 72 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка принудителна административна мярка налага неблагоприятни последици за адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената принудителна административна мярка, освен фактически необоснована се явява и несъответна на целта на закона. Нарушен е и един от основните принципи на административния процес, а именно принципа за съразмерност по чл. 6 от АПК. Съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от АПК административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която акта се издава. В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 от АПК прилагането на принудителна административна мярка по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законовата цел. В конкретния случай, нито е обосновано, нито е доказано, че за постигането на законова цел е било необходимо задържането за срок от 24 часа.

По изложените съображения обжалваното решение като правилно следва да бъде оставено в сила. Предвид изложеното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, VII-ми касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 1046/19.03.2025 г., постановено по н.а.х.д. № 9050/2024 г. по описа на Софийския районен съд.
Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: